

Dagtilbud (AULA HJEMMESIDER)

Sprog og sprogvurdering

Arbejdet med sproglig udvikling

Børns sproglige kompetencer grundlægges tidligt i livet og har både betydning for barnets trivsel, læring og udvikling samt skolegang og uddannelsesmuligheder. En tidlig målrettet indsats i dagtilbud og i hjemmet, hvor barnets sproglige kompetencer styrkes, har derfor stor betydning for barnets sprogtilegnelse, læsetilegnelse og generelle læring i skolen.

Arbejdet med børns sproglige udvikling i dagtilbud tager afsæt i den pædagogiske læreplan. Den styrkede pædagogiske læreplan lægger op til, at børns sproglige udvikling tænkes ind i den pædagogiske praksis gennem hele dagens aktiviteter og gøremål.

Dagtilbud i Syddjurs Kommune har fokus på, at læringsmiljøet understøtter børnenes sproglige samspil med det pædagogiske personale og de andre børn. Det pædagogiske personale fungerer samtidig som sproglige rollemodeller for børnene.

Lovpligtig sprogvurdering

For at understøtte børns sproglige udvikling skal kommunerne sprogvurdere 3-årige børn, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Arbejdet med den lovpligtige sprogvurdering hører under dagtilbudsloven § 11.

Arbejdet med Sprogvurdering 2 år og Sprogvurdering 3-6 i Syddjurs Kommune

I Syddjurs kommune er det politisk besluttet at sprogvurdere alle børn i 3-årsalderen (2,10 til 3,4) samt alle 5-årige børn (5,0 til 5,11). I visse tilfælde kan det ligeledes give mening at sprogvurdere 4-årige børn. I Syddjurs Kommune anvendes materialet *Sprogvurdering 3-6* udviklet (Børne- og Undervisningsministeriet). Den kommunale dagpleje og daginstitutionerne afprøver *Sprogvurdering 2 år* (Børne- og Undervisningsministeriet) målrettet børn i alderen 22-30 måneder som supplement til *Sprogvurdering 3-6*.

Sprogvurdering 2 år og *Sprogvurdering 3-6* er understøttet af it-løsningen Hjernen&Hjertet fra Rambøll. *Sprogvurdering 2 år* er udviklet, så sprogvurderingen kan sammenlignes med *Sprogvurdering 3-6*. Samtidig kan sprogvurderingsresultat fra 3- og 5-årsscreeningen sammenlignes med den lovpligtige sprogvurdering i staten af 0. kl.

Formålet med sprogvurderingerne er at give det pædagogiske personale i dagplejen, dagtilbud og skole et værktøj til vurdering af det enkelte barns sproglige ressourcer og udfordringer for at kunne iværksætte målrettede pædagogiske indsatser. Sprogvurderingen kan også anvendes som afsæt for forældresamtaler, hvor forældrene inddrages i forhold til sprogstimulering i hjemmet.

Dagtilbud (AULA HJEMMESIDER)

Resultaterne fra sprogvurderingerne anvendes ved overgangen fra dagtilbud til skole for at understøtte barnets sproglige udvikling bedst muligt.

Sprogvurderingerne gør det muligt at vurdere de dansksproglige kompetencer hos et- og tosprogede børn for at tilrettelægge en pædagogisk praksis, der understøtter børns sproglige udvikling.

Det enkelte dagtilbud udarbejder selv relevante procedurer for sprogvurderingerne – herunder hvorledes forældrene inddrages og sikrer samtidig, at der er kvalificeret personale til at foretage sprogvurderingerne. Der er i hvert dagtilbud en person, der er ansvarlig for, at sprogvurderingerne foretages, og at der følges op på disse via handleplaner for børn, der er sprogligt udfordrede.

Sprogvurdering 2 år

Sprogvurdering 2 år vurderer barnets talesproglige kompetencer og består af fire dele:

- Receptivt ordforråd, der vurderer, hvor mange ord barnet forstår gennem udpegning af billeder.
- Produktivt ordforråd, der vurderer barnets brug af ord. Testen foregår ved, at en pædagogisk medarbejder med kendskab til barnet udfylder et skema, uden at barnet er til stede.
- Sprogbrug vurderer barnets evne til at tale om ting og personer, som ikke er til stede her og nu. Vurderingen foregår ved, at en pædagogisk medarbejder med kendskab til barnet udfylder et skema, uden at barnet er til stede.
- Kommunikative kompetencer vurderer barnets evne til at kommunikere. Det foregår ved, at en pædagogisk medarbejder med kendskab til barnet udfylder et skema, uden at barnet er til stede.

Sprogvurdering 3-6

Sprogvurdering 3-6 vurderer børnenes talesproglige og før-skriftlige kompetencer. Udvalget af deltests kan være forskelligt afhængigt af barnets alder.

For de 3-årige børn udregnes en samlet score for de talesproglige færdigheder, og hvis barnet kan gennemføre øveprøverne for rimdelen, gennemføres rimtesten, hvorefter systemet udregner en separat score for rimtesten.

For de øvrige aldersgrupper udregnes en score for både talesproglige færdigheder og før-skriftlige færdigheder. Følgende områder sprogvurderes:

Deltests målrettet 3-årige børn

- Sprogforståelse
- Ordforråd
- Kommunikative strategier

Dagtilbud (AULA HJEMMESIDER)

- Evt. Rim

Deltests målrettet 4-årige børn

- Sprogforståelse
- Ordforråd
- Kommunikative strategier
- Rim
- Opmærksomhed på skrift

Deltests målrettet 5-årige børn

- Sprogforståelse
- Ordforråd
- Kommunikative strategier
- Rim
- Opmærksomhed på skrift
- Bogstavkendskab
- Opdeling af ord

Sprogvurdering – indsatsgrupper og opfølgning

Afhængig af sprogvurderingsresultaterne placeres barnet i en af følgende indsatsgrupper, så det bliver tydeligt, hvilke sprogstimulerende tiltag, der skal iværksættes:

Generel indsats

- Børn, som har et alderssvarende sprog og har behov for generel sprogstimulering i dagtilbud og hjemme.

Fokuseret indsats

- Børn, hvis sprog ikke er helt alderssvarende og derfor har behov for målrettet sprogstimulering i dagtilbud og hjemme.

Særlig indsats

- Børn, hvis sprog ikke er alderssvarende, og som derfor har behov for målrettet og evt. individuel sprogstimulering og/eller specialpædagogisk bistand ved PPR.

Hvis et barns sprogvurderingsresultater placerer sig i særlig eller fokuseret indsats, udformer dagtilbuddet en handleplan Hjernen&Hjertet, der beskriver mål og tiltag for sprogstimulering i samarbejde med forældrene. Samtidig kontaktes tale- og hørekonsulenten i PPR. I tvivlstilfælde generelt kan tale-hørekonsulenterne i PPR ligeledes kontaktes for råd og vejledning.

Dagtilbud (AULA HJEMMESIDER)

Der er udarbejdet et inspirationsmateriale til Sprogvurdering 3-6 med konkrete idéer til, hvordan pædagoger kan understøtte de områder, hvor barnet har behov for en særlig tilrettelagt indsats. Materialet giver forslag til, hvordan forældrene kan inddrages.

Eksempler på indsatser kan være:

- Ekstra fokus på det enkelte barn i dagligdagen i forhold til kommunikationen med barnet, barnets legerelationer og opmærksomhed på barnets aktive tilegnelse af ordforråd.
- Inddragelse af forældrene for at skabe positiv opmærksomhed på, hvordan de kan støtte barnets aktive tilegnelse af ordforråd og sprogforståelse for eksempel gennem samtale, sange, rim og remser og dialogisk læsning.

Ved overgang mellem dagtilbud og skole holdes et overleveringsmøde for hele børnegruppen med inddragelse af blandt andet resultater fra sprogvurderingerne samt sprogindsatser.

Sprogvurdering og børn med dansk som andetsprog

Sprogvurderingen vurderer barnets dansksproglige kompetencer. Sprogvurderingen kræver derfor grundlæggende dansksproglige kompetencer, som barnet typisk vil have tilegnet sig efter 6-12 måneder i Danmark. Sprogvurdering af børn med dansk som andetsprog kan derfor typisk finde sted efter, at barnet har været i Danmark i en dansk institution i 6-12 måneder.

Sprogvurderingen af flersprogede børn foregår på samme måde som hos etsprogede børn. Placerer et flersproget barn sig i fokuseret eller særlig indsats, skal forældrene udfylde et skema for at afdække, om barnet også er udfordret på modersmålet eller blot forsinket i tilegnelsen af dansk. Hvis der er behov for supplerende sprogudredning af børn med dansk som andetsprog, anvendes materialet *Vis hvad du kan*. Det er en pædagog fra Specialpædagogisk Team, der foretager den supplerende sprogudredning.

Overleverings af data fra Sprogvurderingen

Ved overgangen fra dagpleje, dagtilbud og tidlig SFO/skole videregives oplysninger om det enkelte barns sprogvurderingsresultater og trivselsvurderinger automatisk til den kommende institution inden for kommunen via Hjernen&Hjertet, Rambøll.

Dagtilbud er ansvarlig for at indhente samtykke fra forældrene i forhold til overleveringen.

I forbindelse med sprogvurderingerne overføres data om barnets navn, cpr., køn, alder, institutionsnummer- og navn samt gruppe og klassetilhørsforhold fra Styrelsen for it og læring (STIL) under Børne- og Undervisningsministeriet til Rambøll.

Samtidig videregives oplysninger om sprogvurderingsresultater fra Rambøll, Hjernen&Hjertet til STIL. Data videregives efter anmodning fra STIL. De videregivne data indgår i Børne- og Undervisningsministeriets statistikberedskab og kan anvendes i statistiske analyser og i forskningsøjemed.

Dagtilbud (AULA HJEMMESIDER)

Øvrig information

[Dagtilbudsloven § 11](#)

[Sprogvurdering 2 år](#), emu Danmarks læringsportal

[Sprogvurdering 3-6](#), emu Danmarks læringsportal

[Den styrkede pædagogiske læreplan](#), emu Danmarks læringsportal

[Vis hvad du kan](#), Børne- og Undervisningsministeriet

[Indsæt link til Syddjurs Sprogkanon](#): Syddjurs Sprogkanon er et redskab, som kan anvendes i den pædagogiske praksis. Materialet giver konkrete forslag til lege, sange og historier, der skal arbejdes med i både dagtilbud og skole. Målet er at skabe genkendelighed for børnene i overgangene. Forældre kan også arbejde med de sange og bøger, som indgår i sprogkanonen.